

ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВ УІНСТОНА ЧЕРЧІЛЛЯ

Гавриленко В.М., Тітарова Д.Ю.

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

У статті подано результати аналізу лінгвостилістичних особливостей промов Уінстона Черчилля з урахуванням попередніх досліджень жанру «промови» в цілому і англомовних політичних промов зокрема. Розгляд лінгвостилістичних ознак виступів У. Черчилля здійснено на трьох мовних рівнях: фонетичному, лексичному й синтаксичному. Визначено роль кожного з елементів розглянутих рівнів мови у реалізації прагматичної інтенції мовця.

Ключові слова: політична промова, сугестія, політична лексика, інтертекстуальність, лінгвостилістичні особливості, просодичні засоби.

Постановка проблеми. У нинішньому за-політизованому суспільстві, яке стрімко рухається в напрямку глобалізації, варто знати, яким чином формується політична думка, що впливає на політичну культуру суспільства будь-якої країни та що мотивує політичну поведінку громадян. Звичайно, подібними питаннями займаються такі суспільні науки, як політична психологія та політична соціологія. Проте ще з часів Давньої Греції було відомо, що слово має значну силу, здатну маніпулювати людьми, їх діями й думками. Після Першої світової війни з'явилася нагальна потреба вивчення політичного дискурсу та його лінгвістичних й екстралінгвістичних особливостей, оскільки саме в той час політична комунікація досягла свого апогею [1, с. 248–249]. Паралельно із заснуванням політичної лінгвістики розвивалася політична кар'єра відомого в усьому світі Уінстона Черчилля, промови якого дали потужну базу для аналізу мовних характеристик англомовної політичної промови взагалі. Таким чином, промови саме цього визначного політика є плідним матеріалом для досліджень, оскільки вони доводять, що політичний дискурс фіксує сучасні події та відображає «живу» мову, за допомогою чого можна простежити її зміни мови у будь-який період часу та визначити, які лінгвістичні засоби сприяють формуванню та розповсюдженню ідеологічного впливу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченню лінгвостилістичних особливостей англомовних політичних промов присвячено значну кількість робіт сучасних мовознавців. Зокрема, питання просодичних характеристик політичних промов були висвітлені О.М. Алексієвцев, О.Г. Мусаєвою, Л.В. Постніковою, О.А. Філатовою та О.Л. Фрейдіною. Лексичний склад політичних промов розглядали у своїх працях О.Т. Юданова, Т.Г. Попова, Н.В. Таратінова, О.П. Малишева та ін. Аналіз промов Уінстона Черчилля на синтаксичному рівні здійснено у доробках О.Р. Левенкової, В.О. Борисенко, Т.В. Бабіян, М.В. Самофалової та Т.В. Бурмістенко. Лінгвістичними особливостями політичних промов Уінстона Черчилля займалися О.В. Луньова, І. Носек та Ю.О. Кричун та інші.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Слід зазначити, що англомовна політична промова та її вербальні й невербальні характеристики розглядаються багатьма

дослідниками. Проте промови Уінстона Черчилля потребують детальнішого аналізу, оскільки його доробки стали взірцем для наступних світових і, зокрема, британських політиків.

Метою статті є встановлення лінгвостилістичних особливостей політичних промов прем'єр-міністра Великої Британії У. Черчилля на фонетичному, лексичному і синтаксичному рівнях мови та визначення їхньої ролі у формуванні суспільної думки.

Відомо, що мовознавці характеризують політичну промову по-різному, залежно від обраного підходу до визначення самого поняття. Розглядаючи політичну промову як жанр інституціонального політичного дискурсу [2, с. 8] та враховуючи думку Постнікової Л. В. про те, що політична комунікація є особливим комунікативним процесом, який має національний, вольовий та духовний характер [8, с. 145], убачаємо за доцільне здійснити розгляд вербальних (лексичний і синтаксичний рівні мови) та невербальних (просодика) засобів актуалізації політичної комунікації.

Оскільки політична промова має персуазивну мету, тобто таку, яка спрямована на маніпулювання суспільством та його скеровування в бажаному напрямку, вона повинна вирізнятися спеціальною лексикою та відповідними синтаксичними особливостями, аби здійснювати вплив на широке коло людей. Політичні промови У. Черчилля характеризуються варіативністю лексичних одиниць та метафоричних образів, які він втілює у своїх висловлюваннях. Навіть побіжний аналіз промов У. Черчилля («House of Many Mansions», «Blood, Toil, Tears and Sweat», «Their finest hour») [18, 21, 23] засвідчує наявність у них значної кількості політичної та військової лексики. Превалювання лексики військової тематики пояснюється тим, що на час перебування У. Черчилля на посаді прем'єр-міністра Великої Британії розгорнулася Друга світова війна: *British and French convoys, mine-sweeping, U-boats, Air Force, troops, rifle, artillery, Navy, Admiralty, air reconnaissance, seaborne soldier, etc.* Політичну лексику промов складають, переважно, ті одиниці, які позначають посади та органи влади: *His Majesty's Commission, the Opposition Liberals, Ministers, Mr Speaker, high executive office, Parliament, three party Leaders, the House.* У його виступах зустрічається також

економічна лексика, вживана в контексті воєнних часів: *commerce, financial resources, business of munitions production, masses of supplies*.

Окрім цього, через свою чітку позицію в політичному світі, Черчилль часто вживав ідеологеми, тобто слова, які у своєму значенні мають ідеологічний компонент [10, с. 92]. Такі лексеми відразу окреслювали ставлення політика до тієї чи іншої ідеологічної течії чи політики, наприклад: «*Everyone can see how Communism rots the soul of a nation*»; «*All Scandinavia dwells brooding under Nazi and Bolshevik threats*».

Виконаний аналіз дозволяє також констатувати, що політичні промови британського політика вирізняються вмістом різноманітних художніх засобів, які змальовують їх звітний характер. Звертаючи увагу на вживані ним метафори, ми виявили, що більшість з них або звернені на адресу нацистської Німеччини та/чи Радянського Союзу, або спрямовані на заклик народу до дії. Це дозволяє нам поділити метафори, використувані У. Черчиллем, на такі дві групи:

1. Метафори, що позначають критичну ситуацію та напружений період. Такі метафори дуже часто зустрічаються в усіх розглянутих промовах і відображають екстралінгвістичну реальність, з якою автор мав справлятися. Такі метафори часто набувають гіперболічного характеру, наприклад:

«*It was necessary that this should be done in one single day, on account of the extreme urgency and rigour of events*».

«*But so far it is the small neutral States that are bearing the brunt of German malice and cruelty*».

«*In the bitter and increasingly exacting conflict which lies before us we are resolved to keep nothing back*».

«*I told to the House of Commons – as you may remember almost exactly a fortnight ago – that the worst possibilities were open*».

«*The whole fury and might of the enemy must very soon be turned on us*».

2. Метафори, що позначають заклик до дії та прояв підтримки. Попри велику кількість метафор з негативною конотацією, промови Черчилля спрямовані на підняття духу народу. Тому більшість виразів у переносному значенні мають позитивний відтінок і здійснюють вплив на слухачів своєю образністю, наприклад:

«*I feel sure that our cause will not be suffered to fail among men*».

«*The Dutch – whose services to European freedom will be remembered long after the smear of Hitler has been wiped from the human path – stand along their dykes, as they did against the tyrants of bygone days*».

«*The day will come when the joybells will ring again throughout Europe*».

«*...and who feel themselves inspired by the same emotions which lead us to stake our all upon duty and honor*».

«*...not one jot or tittle do we recede*».

Зазначимо у зв'язку з цим, що американський лінгвіст М. Осборн, проаналізувавши значну кількість політичних промов представників різних країн, культур і часів, дійшов висновку, що архетипні метафори дуже часто зустрічаються в політичному мовленні саме для досягнення персуазивного ефекту. Такі метафори базуються на

універсальних архетипах і слугують основою для розуміння людьми один одного, водночас створюючи підґрунтя для результативного впливу й переконання. Такими архетипами є пійма та світло, холод і тепло, хвороби і здоров'я. Згідно з результатами досліджень М. Осборна, через особливий зв'язок подібних образів з людиною політики використовують архетипні метафори у найбільш важливих частинах промов [12, р. 117; 6, с. 9]. Перевіряючи його ствердження, ми встановили, що У. Черчилль оперував такими архетипами, як світло та пійма, протиставляючи таким чином нацистський режим, упроваджений Гітлером, політиці Великої Британії і країн-побратимів, наприклад:

«*If the light of freedom, which still burns so brightly in the frozen North, should be finally quenched, it might well herald a return to the Dark Ages*».

«*If we can stand up to him, all Europe may be free and the life of the world may move forward into broad, sunlit uplands. But if we fail, then the whole world, including the United States, including all that we have known and cared for, will sink into the abyss of a new Dark Age made more sinister*».

Наступним художнім засобом, за допомогою якого прем'єр-міністр надає оцінку ситуації або ж додає емоційності висловленому, є епітет. Опіраючись на класифікацію епітетів Москвіна В.П., ми визначили, що У. Черчилль використовує газетні (публіцистичні) та книжні епітети за стилістичним забарвленням [7, с. 31]. Газетні епітети мають чіткий військовий відтінок: *extreme urgency, united strength, strengthened solidarity, decisive factors, remarkable signs, victorious nations, despotic control*. Книжні епітети, навпаки, характеризуються химерністю та казковістю: *ferocious threats, very grievous losses, bygone days, rough dark waters, frightful dangers, waves of anarchy*. Нерідко прикметники, що виступають в якості епітетів, уживаються у найвищому ступені порівняння для привернення особливої уваги до проблеми: *the earliest opportunity, the most grievous kind, the greatest battles, the worst possibilities, finest troops, the highest service, the most moving terms*. Варто відмітити, що, говорячи про ворогів або ж про досягнення британської армії чи її союзників, мова У. Черчилля набуває певної пафосності: *waves of anarchy, shameful peace, superb/sublime Finland, disastrous military events, magnificent service, painful decision*.

Для опису ворога (*enemy*) він використовує численні перифрази, які описують його як монстра та вбивцю (*monstrous tyranny, criminal adventurers of Berlin, (jaws of) peril, aggression and wrong*), конкретно називають країну та його правителя (*Germany, the Deutschland, Hitler, the Nazis*) або навіть надають йому принизливе звання (*gentry – дрібне дворянство*). На нашу думку, одним з найяскравіших образів ворога є образ крокодила та урагану в промові «*House of Many Mansions*»: «*Each one hopes that if he feeds the crocodile enough, the crocodile will eat him last. All of them hope that the storm will pass before their turn comes to be devoured*». Також перифраз фігурує в політичних промовах для позначення Великої Британії (*Great Britain*): *British Empire, Mother Country, native land, island home, ancient Motherland*.

У трьох розглянутих політичних промовах поодинокі прослідковуються такі тропи:

- порівняння («...*the Spee still sticks up in the harbor of Montevideo as a grisly monument*»);
- уособлення («*Our faithful Asdic detector smells them out in the depths of the sea...*»);
- метонімія («...*with almost all Europe writhing and starving under its cruel heel*»).

Левенкова О. Р., досліджуючи концептосферу політичного дискурсу Великої Британії, встановила, що концепт *power* є ключовим в британських політичних промовах [5, с. 228]. Цей факт підтвердили промови У. Черчилля, в яких це слово зустрічалося загалом 15 разів. Таке явище можна пояснити спрямованістю політичного лідера на утримання влади. При цьому оратор утримує увагу публіки, застосовуючи ще один потужний, на думку деяких дослідників, концепт – *nation*. Його кількість дорівнює семи в проаналізованих промовах.

За результатами досліджень сугестії (вплив на свідомість людини) в політичному дискурсі, Юданова О.Т. виокремила низку вербальних засобів з визначенням їх функцій [11, с. 548]. Так, для підкреслення значимості спільних зусиль та єдності у важкі часи британський прем'єр-міністр говорить про себе, про парламент та народ як про єдине ціле, що проявляється у використанні ним займенників першої особи множини *we*: «...*that we are in action...*». Для позиціонування своєї особи як політичного лідера він уживає займенник першої особи однини *I*: «*But I take up my task with buoyancy and hope*». Таким чином, він відділяє «своїх» від «чужих» і зазвичай під займенником третьої особи множини *they* він має на увазі ворогів: «...*whereas now they have only two heavy ships worth speaking of...*».

Промови У. Черчилля насичені модальними дієсловами, більшість з яких позначають повинність: «...*that we have to be prepared in the Mediterranean...*» та наполегливу пораду: «*It must be remembered that in the last war we suffered very grievous losses from mines...*».

Окрім цього, він використовує градацію в інтенсивності модальних дієслів, використовуючи спочатку слабкий *ought to*, а потім *must*. Такий прийом підвищує емоційність промови та підкреслює критичність ситуації.

«*There ought to be no difficulty in this, owing to our great superiority at sea / ...that untiring vigilance and untiring searching of the mind is being, and must be, devoted to the subject*».

І хоча оратор не приховував жаху війни та жорстокості ворожих дій, він все ж таки пропагував надію, віру та подекуди впевненість у перемозі. Цю ідею У. Черчилль втілював у таких лексичних одиницях, як *to hope, to trust, to feel sure, to have no doubt, to feel oneself more confident, to have no reason to doubt, to expect, undoubtedly, to look forward confidently to, to believe*. Особливістю завершення його промов є застосування імперативу: «*Let us therefore brace ourselves to our duties*».

Незважаючи на те, що проаналізовані лексичні особливості політичних промов Уїнстона Черчилля окреслюють його індивідуальний стиль, його промовам також притаманні політичні штампи, кліше та необразні стійкі фрази: *to take*

the necessary steps, on account of, unity of nation, judged by, the question is, etc.

На синтаксичному рівні промови політичного діяча характеризуються переважною кількістю складних розгорнутих речень. Серед них варто відмітити часте використання складнопідрядних означальних та додаткових речень, що віддзеркалюють його схильність до розгорнутого опису ситуації або об'єкта:

«*I hope that any of my friends and colleagues, or former colleagues, who are affected by the political reconstruction, will make all allowance for any lack of ceremony with which it has been necessary to act*».

Водночас типові для його промов складні речення часто чергуються з простими реченнями, які запобігають монотонності та привертають увагу слухача.

Наступною характерною рисою політичних промов є парентетичні конструкції, або вставні слова. Вони допомагають оратору робити логічні переходи з однієї теми на іншу, підкреслювати наслідки або причини тієї чи іншої проблеми та створювати зв'язну і цілісну промову. У виступах У. Черчилля звучать як однослівні парентетичні конструкції, виражені модальними словами та прислівниками (*indeed, however, therefore, certainly, perhaps*), так і сполучення слів з прийменниками (*in addition, above all, at the worst*) або з інфінітивом (*to put it mildly*). При цьому його політичні промови насичені різноманітними вставленими конструкціями, які уточнюють та доповнюють зміст речення, в рамках якого вони знаходяться:

«*We, the aggrieved and belligerent Powers who are waging war against Germany, have no need to ask for respite*».

«*During the great battle in France, we gave very powerful and continuous aid to the French Army, both by fighters and bombers*».

Також доволі легко прослідкувати тенденцію використання таких видів повторень, типових для англосовієтського політичного дискурсу, як:

анафора: «*We have before us an ordeal of the most grievous kind. We have before us many, many long months of struggle and of suffering*»;

епанафора: «*And you must remember that at that time the Germans had a magnificent battle fleet. A fleet in the proportion of 10 ships of theirs to 16 of ours*»;

паралельні конструкції в межах речення: «*There, controlling forces are at work which are steadily keeping the seas open, steadily keeping the traffic going...*».

Такий прийом утворює нагнітаючий ефект і, відповідно, необхідний емоційний настрій, який сприяє більш ефективному нав'язуванню висловлених думок. Тобто повторення постає одним із ключових елементів політичних промов, у цьому випадку саме тих, які належать У. Черчиллю, що виконують сугестивну функцію.

Недивно, що у загорнутих політичних ситуаціях часів Другої світової війни прем'єр-міністр Великої Британії фокусував свою увагу на експресивних та емоційно насичених частинах своєї промови, в яких нерідко зустрічалися риторичні запитання. Їх особливість полягає в тому, що політик стверджує або заперечує думку у формі запитання. У такий спосіб він провокує слухача, підводить його до внутрішнього діалогу з оратором.

ром і в кінцевому результаті впливає на установки адресата, тобто на його інтенціональну активність [3, с. 16]. Окрім цього, У. Черчилль підсилює дію риторичних запитань, вдаючись до їх багатозразових повторень, наприклад:

«If it were otherwise, how would the race of men have risen above the apes; how otherwise would they have conquered and extirpated dragons and monsters; how would they have ever evolved the moral theme; how would they have marched forward across the centuries to broad conceptions of compassion, of freedom, and of right?»

Відомо, що аргументативний потенціал політичної комунікації значно підсилюється засобами інтертекстуальності [4, с. 34]. Саме завдяки ним промови У. Черчилля отримують яскраві назви та запам'ятовуються як такі, що надихають. До кожної з розглянутих промов політик підібрав особливу форму цитування. Наприклад, мало хто знає, що його перший виступ на посаді прем'єр-міністра отримав назву «*Blood, Toils, Tears and Sweat*» через те, що оратор процитував самого себе: «*I would say to the House, as I said to those who have joined this Government: «I have nothing to offer but blood, toil, tears and sweat»*. Закликаючи британців не здаватися в його промові «*Their finest hour*», він звертається до сокровенного – англійської поезії. У. Черчилль віднайшов джерело натхнення в національному герої Олівері Кромвелі і використав рядки «Гораціанської оди на повернення Кромвеля з Ірландії» Ендрю Марвела: «*He nothing common did or mean / Upon that memorable scene*». Обидва приклади демонстрували прямі цитати, проте алюзії також мають місце в його політичних промовах. Так, промова «*House of Many Mansions*» отримала свою назву через застосування непрямого цитування Біблії оратором. Рядки «*... a house of many mansions where there will be room for all*», в яких Черчилль обіцяє щасливий кінець у жорстокій війні, дуже нагадують слова з Євангелія від Йоана «*in my Father's house are many mansions*» [15]. Такі синтаксичні знахідки характеризують його не лише як сильного політика, але й як духовного наставника.

Аналізуючи політичну промову як комунікативне явище і водночас як соціальну дію, не можна оминати екстралінгвістичні засоби її актуалізації. З огляду на це, очевидно є доцільність в розгляді просодичних особливостей політичних промов британського прем'єр-міністра У. Черчилля [17; 19; 22].

Перед детальним описом просодичних характеристик, притаманних промовам Уїнстона Черчилля, зазначимо, що існує думка про те, що він мав ваду мовлення: звук /s/ він вимовляв як /ʃ/. Така вада називається сигматизмом. Деякі джерела навіть приписують йому заїкання [20], проте Центр та музей Черчилля наголошує на тому, що таке твердження є міфом [16]. У ході прослуховування промов нами також не було помічено ознак цієї мовленнєвої вади.

Аудитивний аналіз публічних політичних промов Черчилля засвідчив, що термінальним тоном, характерним для виступів такого жанру, є спадний. Проте окрім цього, у мовленні політика наявні ті тони, які надають його промовам емоційного забарвлення. Так, наприклад, ключова фраза виступу «*Blood, Toil, Tears and Sweat*»

набуває емпатичного інтонаційного оформлення за рахунок виділення слова *nothing* високим спадним тоном широкого діапазону та чергуванням тональних рівнів висхідних тонів: «*I have \nothing to offer => but 'blood, | /toil, | 'tears | and \sweat ||*» [6]. Як бачимо, спочатку мовець попереджає аудиторію, акцентуючи увагу на слові *nothing*, а потім вдається до тлумачення ситуації, виокремлюється кожен елемент переліку паузою та висхідним тоном.

Інша особливість мелодичного оформлення мовлення політика полягає в тому, що він привертає увагу слухачів до конкретного слова або словосполучення, вживаючи спадно-висхідний тон. Зазвичай цей тон актуалізується на словах, що несуть в собі певну негативну або позитивну конотацію або у межах вставних конструкцій: «*...we see \remarkable signs ...*»; «*...and when \victorious nations...*»; «*...and, \above all, the Norwegians...*». Крім того, типовим для його мовлення є варіювання тонів саме в кінці промов, коли оратор переходить від фактів до закликів та до безпосереднього звернення до аудиторії.

Під час аналізу специфіки реалізації емпатичного наголосу у виступах Черчилля було встановлено, що він вживається, переважно, для підкреслення заперечення, кількості та певної оцінки, як наприклад, у словах *large, every, much, prime, great, no*. На додачу до цього, мовець навмисно підвищує гучність свого голосу на модальних дієсловах, звертаючи увагу слухачів на їхнє значення. Емпатичний наголос безпосередньо впливає на ритмічну організацію промови, виокремлюючи емоційно-сміслові центри висловлення.

Окрім цього інтонаційного елементу, на ритмічну структуру промов впливають і паузи. Як зазначає О.А. Філатова, британському ораторському мовленню властива актуалізація значної кількості емпатичних пауз та пауз гезитації [4, с. 88], у той час, як О.М. Алексієвець звертає увагу на високу частотність логічних, синтагматичних (синтаксичних) та прагматичних пауз [2]. Цікавим фактом видається й те, що з трьох розглянутих політичних промов лише в одній («*Their finest hour*») оратор декілька разів вдавався до гезитаційних пауз, справляючи враження невизначеності:

«The => disastrous military | events |, which have happened in France during the last fortnight, | have not come to me with any sense | of surprise» [8].

Усі вище описані просодичні характеристики політичних промов Уїнстона Черчилля супроводжуються помірним темпом, що є властивим для більшості англомовних публічних виступів.

Висновки і пропозиції. Отже, враховуючи те, що англомовна політична промова, хоча й обмежена інституціональним оточенням, все ж звернена до широкої аудиторії, в таких текстах вживається не лише професійна лексика, але й наявні стилістичні фігури: метафори, порівняння і навіть персоніфікації, притаманні і політичним промовам У. Черчилля. При цьому емоційність та образність мовлення Уїнстона Черчилля досягається й синтаксичними засобами: різноманітним складним речень та засобів інтертекстуальності. Окрім цього, встановлено, що екстралінгвістичні особливості, зокрема відповідне інтонаційне оформлення політичної промови (чергування термінальних тонів різної конфігурації і діапазо-

ну, розміщення емпатичного наголосу та пауз в певних частинах речення), сприяють реалізації її сугестивної функції.

Подальший наліз політичних промов У. Черчилля є перспективним, зокрема з погляду встановлення комплексу взаємодії мовних засобів, притаманних різним періодам і етапам його

кар'єри та політичним ситуаціям в країні, що дозволить прослідкувати зростання політика як мовної особистості та співвіднести комунікативно-прагматичні інтенції оратора з уживаними ним мовними і мовленнєвими засобами. Ці знання допоможуть виокремити основні принципи успішної політичної промови.

Список літератури:

1. Алексієвць О.М. Історія та сучасність політичної лінгвістики / О.М. Алексієвць // Україна-Європа-Світ. Міжнародний збірник наукових праць. Серія: Історія, міжнародні відносини / О.М. Алексієвць. – Тернопіль, 2012. – № 9. – С. 248-255.
2. Божеську М.Г. Сучасні дослідження політичного дискурсу / М.Г. Божеську // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка / М.Г. Божеську. – Луганськ, 2013. – № 14. – С. 6-11.
3. Бурмістенко Т.В. Риторичне питання як механізм аргументативного впливу в офіційній промові / Т.В. Бурмістенко // Проблеми семантики слова, речення та тексту / Т.В. Бурмістенко. – К.: Видавничий центр КНЛУ, 2013. – № 30. – С. 14-19.
4. Левенкова Е.Р. Конвергентные и дивергентные тенденции в политическом дискурсе Великобритании и США: автореф. дис. на соиск. уч. ст. д-ра филол. наук: спец. 10.02.04 «германские языки» / Левенкова Е.Р. – Самара, 2011. – 42 с.
5. Левенкова Е.Р. Концептосфера политического дискурса Великобритании на рубеже XX-XXI веков / Е.Р. Левенкова // Известия Самарского научного центра Российской академии наук / Е.Р. Левенкова. – Самара: СамНЦ РАН, 2009. – № 4-1. – С. 226-231.
6. Лобода Ю.А. Відтворення експресивних засобів політичних промов українською мовою (на матеріалі публічних виступів політиків Великої Британії та США): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філ. наук: спец. 10.02.16 «перекладознавство» / Лобода Ю.А. – К., 2011. – 19 с.
7. Москвин В.П. Эпитет в художественной речи / В.П. Москвин // Русская речь / В.П. Москвин. – М.: Наука, 2001. – № 4. – С. 28-32.
8. Постникова Л.В. Лингвокультурные просодические модели институциональной и медийной коммуникации на английском языке / Л.В. Постникова // Вестник Московского государственного лингвистического университета / Л.В. Постникова. – М.: ФГБОУ ВПО МГЛУ, 2011. – № 607. – С. 144-163.
9. Филатова Е.А. Лексико-стилистические и фонетические средства организации англоязычного политического дискурса (На материале речей британских и американских политиков): дис. канд. филол. наук: спец. 10.02.04 «германские языки» / Филатова Е.А. – Иваново, 2004. – 197 с.
10. Чудинов А.П. Политическая лингвистика: учеб. пособие / А.П. Чудинов. – М.: Флинта: Наука, 2006. – 252 с.
11. Юданова Е.Т. Лингвистические особенности суггестивного политического дискурса / Е.Т. Юданова // Перспективные направления современной лингвистики / Е.Т. Юданова. – СПб., 2003. – С. 547-548.
12. Osborn M. Archetypal metaphor in rhetoric: The light-dark family / Michael Osborn // Quarterly Journal of Speech / M. Osborn. – London: Routledge, 1967. – № 53. – P. 115-126.

Електронні джерела:

13. Алексієвць О.М. Роль просодії в реалізації точки зору в англомовному політичному дискурсі [Електронний ресурс] / О.М. Алексієвць. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Aprgf/2012_1/Oksana_Aleksievets.pdf
14. Burns J. Seventy Years Later, Churchill's 'Finest Hour' Yields Insights [Електронний ресурс] / J. Burns. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.nytimes.com/2010/06/18/world/europe/18churchill.html?ref=world>
15. John 14:2. New Testament. King James Bible [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.kingjamesbibleonline.org>
16. Mather J. Churchill's Speech Impediment Was Stuttering [Електронний ресурс] / J. Mather. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.winstonchurchill.org/resources/myths/143-churchills-speech-impediment-was-stuttering>
17. Sir Winston Churchill – 'House of Many Mansions' speech – 20 January 1940 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.youtube.com/watch?v=o1vdssG9QVo>
18. Winston Churchill | Blood, Toil, Tears and Sweat [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.winstonchurchill.org/resources/speeches/1940-the-finest-hour/blood-toil-tears-and-sweat>
19. Winston Churchill «Blood, Toil, Tears and Sweat» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.youtube.com/watch?v=8TlkN-dcDck>
20. Winston Churchill, Stutterer [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.utstat.utoronto.ca/sharp/Churchill.htm>
21. Winston Churchill | Their Finest Hour [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.winstonchurchill.org/resources/speeches/1940-the-finest-hour/122-their-finest-hour>
22. Winston Churchill – Their Finest Hour Speech – Complete [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.youtube.com/watch?v=jB5wZtV1MWM>
23. Winston Churchill | The War Situation: House Of Many Mansions [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.winstonchurchill.org/resources/speeches/1940-the-finest-hour/the-war-situation-house-of-many-mansions>

Гавриленко В.М., Титарова Д.Ю.

Национальный технический университет Украины
«Киевский политехнический институт имени Игоря Сикорского»

ЛИНГВОСТИЛИСТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ПОЛИТИЧЕСКИХ РЕЧЕЙ УИНСТОНА ЧЕРЧИЛЛЯ

Аннотация

В статье подаются результаты анализа лингвостилистических особенностей речей Уинстона Черчилля с учетом предыдущих исследований жанра «речь» в целом, и англоязычных политических речей – в частности. Исследование лингвостилистических признаков выступлений У. Черчилля проведено на трёх языковых уровнях: лексическом, синтаксическом и фонетическом. В ходе исследования была определена роль каждого из элементов рассмотренных уровней для реализации прагматической интенции.

Ключевые слова: политическая речь, суггестия, политическая лексика, интертекстуальность, лингвостилистические особенности, просодические особенности.

Havrylenko V.M., Titarova D.Yu.

National Technical University of Ukraine
«Ihor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute

LINGVO-STYLISTIC PECULIARITIES OF WINSTON CHURCHILL'S POLITICAL SPEECHES

Summary

The article touches upon the results of lingvo-stylistic analysis of Winston Churchill's speeches on the basis of previous studies of speech genre in general, and English-speaking political speeches – in particular. During the analysis's process three linguistic levels were investigated – lexical, syntactic and phonetic. The role of elements of each level is emphasized in reaching the pragmatic intention of the speaker.

Keywords: political speech, suggestion, political lexis, intertextuality, lingvo-stylistic peculiarities, prosodic peculiarities.